

Stjørdal

– et bærekraftig og strategisk viktig studiested for Nord universitet i framtida!

INNSPILL FRA HANDELSHØGSKOLEN, STUDIESTED STJØRDAL TIL DELPROSJEKT 4 I STUDIESTEDSPROSJEKTET

Innledning

Styret i Nord universitet har vedtatt i alt 7 kriterier som skal legges til grunn ved vurdering av den framtidige studiestedsstrukturen i Nord universitet. Kriteriene er etter vår oppfatning et godt utgangspunkt for å fatte beslutninger om lokalisering av studiesteder. Vi vil imidlertid peke på viktigheten av å fokusere på det *framtidige* potensial de enkelte lokasjoner representerer. Vi har derfor i vår framstilling lagt større vekt på å beskrive det vi mener er studiested Stjørdal sitt framtidige potensial enn på å beskrive de enkelte vurderingskriteriene. Vi mener likevel de ulike kriteriene ligger innbakt i teksten.

I sammendraget under har vi listet opp det vi anser som de viktigste momentene og argumentene for at Nord universitet må satse på og videreutvikle Stjørdal som studiested også i framtida.

Sammendrag

- *Tilgjengelighet*
Stjørdal er et kommunikasjonsknutepunkt med internasjonal flyplass, jernbane og europaveg. Dette bidrar til en effektiv kommunikasjon og transport både for studenter og ansatte. Dette gjør studiestedet særlig attraktivt og godt egnet for store studentkull med nasjonal rekruttering.
- *Geografisk beliggenhet og befolkningsgrunnlag*
Stjørdal ligger sentralt plassert i Trøndelags mest befolkningsrike område med et potensielt befolkningsgrunnlag på ca. 270.000 (Trondheim inkludert). Prognosen viser en forventet befolkningsvekst på ca. 20 % i Trøndelag fram mot 2040, med størst vekst i områdene like sør for Stjørdal (Trondheimsområdet).
- *Nærhet til relevante kompetansmiljø og potensielle samarbeidspartnere*
Studiested Stjørdal ligger fysisk nær fag- og forskningsmiljøene ved NTNU og SINTEF. I disse miljøene ligger et stort rekrutteringspotensial av både forskere og stipendiater for Nord universitet. Etter etableringen har Nord universitet rekruttert flere ansatte til studiested Stjørdal fra disse kompetansmiljøene, de aller fleste med bosted Trondheim. I tillegg finnes potensielle samarbeidspartnere som Equinor og Helse Midt i geografisk nærhet til studiestedet.
- *Stjørdal som vertskommune*
Stjørdal er Trøndelags nest største by målt i antall innbyggere og er en av landets raskest voksende kommuner. Kommunen er en aktiv reiselivs- og arrangørkommune med god infrastruktur og svært god hotellkapasitet både i sentrum og ved flyplassen. I tillegg har Stjørdal kommune tatt initiativ til en diskusjon om utvikling og regulering av Tangen-området hvor Nord universitet er lokalisert. Målet er å binde campusområdet tettere sammen med Trondheim Lufthavn Værnes, Stjørdal stasjon og sentrum.
- *Lokalt og regionalt engasjement, aktiviteter og muligheter for samspill*
Forsvaret skal øke sin virksomhet og sine FoU-aktiviteter ved Værnes Garnison, Luftforsvarets Skolesenter samler all sin utdanningsvirksomhet på Værnes allerede fra 2019 og Politiet etablerer et treningssenter i Værnes-området som betyr en styrking av Politihøgskolens virksomhet i regionen. Dette gir muligheter for både samøving, samspill, samhandling og samarbeid om utdanning og forskning. Gjennom Hell Arena AS (Hell Smart Mobility) planlegges en framtidsrettet test- og forskningsarena i Stjørdal kommune for regionale, nasjonale og internasjonale aktører innen framtidens transportløsninger.

Stuedsted Stjrdal – et studiested i vekst

Stuedsted Stjrdal har eksistert siden 1972 da Stortinget vedtok etablering av Statens trafikklærerkskole. Stjrdal som trafikknutepunkt med kort avstand til kompetansemiljrer i Trondheim var Stortinget sin begrunnelse for lokaliseringen (1). Videre innfridde Stjrdal med sin nrerhet til Trondheim kravet om tilgang til et tilstrekkelig stort, allsidig og variert trafikkmilj for gjennomfrring av slike utdanninger. Etter at Stortinget vedtok å lfte trafikklærerutdanningen til hrgskolenivå overtok HiNT i 2003 det nasjonale ansvaret for trafikklærerutdanning (2), og ble viderefrrt i Nord universitet etter fusjonen i 2016. Nord universitet er UH-sektorens hovedleverandrr av kompetanse på dette fagfeltet, og også nasjonens eneste tilbyder av utdanninger for trafikklrere og frrerprrrvesensorer i alle frrerkortklasser.

Stuedsted Stjrdal har etter etablering av Nord universitet hatt en betydelig vekst både i antall ansatte og studenter. Antall studenter har nrer doblet seg fra ca. 320 studenter i 2016 til 620 studenter i 2019. I tillegg kommer en planlagt rkning på ytterligere 300 studenter fram mot hrsten 2020. De nye studietilbudene har vist seg å vrere svært attraktive i markedet.

Handelshrgskolens satsing på kompetanseheving og nyrekruttering har bidratt til en betydelig rkning av studiestedets forskningskraft og utvikling av et fler- og tverrfaglig fag- og forskningsmilj. Dette har gitt en markant rkning i produksjon av publiseringer, forskningssknader, utredninger og eksterne oppdrag. Samferdselssektoren er i rivende utvikling, og rkt digitalisering og automatisering vil i stor grad pvrirke framtidens transportsystem og opplringsbehov. Den satsingen som Handelshrgskolens transport-, sikkerhets- og ledelsesfaglige milj har initiert på Stjrdal er svært viktig for den videre utviklingen av kompetanse innen transportteknologi og digitalisering.

Stuedsted Stjrdal – et strategisk godt valg for videre utvikling av Nord universitet

Stjrdal har et stort potensial som framtidig stabilt og bærekrftig studiested for Nord universitet. Studiestedets geografiske beliggenhet og befolkningsgrunnlag, Stjrdal som kommunikasjonsknutepunkt, nrerhet til relevante kompetansemiljrer og regionens- og lokalmiljrets utvikling er begrunnelser for dette. *Nord universitet brer derfor ha som ambisjon å etablere flere heltids- og samlingsbaserte studier fra flere fakultet ved studiested Stjrdal.*

Tilgjengelighet – Stjrdal som kommunikasjonsknutepunkt

Stjrdal er et kommunikasjonsknutepunkt med internasjonal flyplass, jernbanene Nordlandsbanen og Meråkerbanen samt europavegene E6 og E14. I tillegg planlegges store investeringer i veg og bane både nord og sr for Stjrdal i årene som kommer, noe som vil forsterke sentraliteten ytterligere. Den sentrale beliggenheten bidrar til en effektiv kommunikasjon og transport inn og ut av Stjrdal både for studenter og ansatte. Dette gjrr studiestedet srerlig attraktivt og godt egnet for hel- og deltidsstudier som rekrutterer nasjonalt, og er en strategisk fordel for et universitet som sikter mot å utvikle bærekrftige studietilbud med store studentkull. Det er grunn til å anta at livslang lrering og tilhrrende etter- og videreutdanningstilbud vil få srerre fokus i årene framover. Den sentrale beliggenheten gjrr Stjrdal spesielt egnet som et framtidig etter- og videreutdanningssted for alle fakultet i Nord universitet. I tillegg har studiested Stjrdal allerede blitt et attraktivt og naturlig mrrtepunkt nrer ansatte fra begge fylker i Nord universitet skal mrrtes.

Geografisk beliggenhet og befolkningsgrunnlag

Stjrdal ligger sentralt i nye Trndelags mest befolkningsrike områder med en bo- og arbeidsmarkedsregion på ca. 270.000 innbyggere (Trondheim inkludert). Stjrdal er en av landets raskest voksende kommuner og er Trndelags nest srreste by mlt i antall innbyggere. Stjrdal kommune har, etter Trondheim, hatt den srreste befolkningsveksten i Trndelag med nesten 2 600

personer siden 2010. Også forventet befolkningsvekst vil være stor i Stjørdal med forventet økning på hele 5 700 personer fram mot 2040 (3, 4). Et estimat av befolkningsveksten viser at det i Trøndelag som helhet forventes en befolkningsvekst på 20 % fram mot 2040 (5). I samme periode anslås en befolkningsvekst på 4,5 % i Nordland. Framskrivningen viser også at i Nord universitets nedslagsfelt i Trøndelag vil antallet personer i alderen 18 – 21 år reduseres i perioden *med unntak av* områdene rett sør for Stjørdal (fra Trondheim og sørover) (6). Dette gir studiested Stjørdal et unikt potensial for rekruttering av både studenter og ansatte i framtiden.

Nærhet til relevante kompetansemiljø og potensielle samarbeidspartnere

Studiested Stjørdal ligger kun 30 minutter unna Trondheim og forskningsmiljøene ved NTNU og SINTEF. En geografisk nærhet som gir gode muligheter for samarbeid med sterke komplementære fagmiljø i teknologihovedstaden Trondheim. Dette må ses på som en styrke og utviklingsmulighet for Nord universitet, spesielt innen forskning. Nærheten til regionens største og landets tredje største by utgjør i tillegg en betydelig rekrutteringsarena for nyttilsetninger i Nord universitet. Anslagsvis uteksamineres årlig ca. 8 000 masterstudenter fra NTNU og i tillegg finnes et stort antall forskere i disse miljøene. Potensialet for rekruttering av stipendiater og ansatte med førstekompetanse fra fagmiljøene i Trondheim er derfor stort, og i pendleravstand fra Stjørdal. Nyrekrutteringen til Handelshøgskolen de siste årene bekrefter dette. Mange av disse er rekruttert fra NTNU, de fleste med bosted Trondheim.

Equinor er nærmeste nabo til Nord universitet på Stjørdal. Selv om Equinor har det meste av sin forskning knyttet til deres forskningssenter i Trondheim, initieres prosjekter i det høykompetente Equinor-miljøet på Stjørdal.

Helse Midt er samlokalisert med Nord universitetet på Stjørdal, noe som gir en forsterket mulighet til samhandling og samarbeid med sentrale helsemyndigheter. I regionens sør-vestlige deler med Hitra, Frøya og de nordlige delene av Møre-kysten finner vi også noen av de største og mest betydningsfulle havbruks- og fiskeoppdrettsnæringene i landet.

Stjørdal som vertskommune

Stjørdal er Trøndelags nest største by målt i antall innbyggere. Kommunen er et selvstendig vekstsentrum utenfor Trondheim, og er med flyplassen «nærmere Trondheim enn Trondheim». I følge PWC (5) vil forskjellene i Trøndelag øke i årene framover ved at byene og et fåtall andre kommuner vokser, mens de negative utviklingstrekkene forsterkes i distriktskommuner. En slik urbanisering er et fortrinn for Stjørdal som er en by i vekst, kanskje på en av de mest sentrale posisjoner i Norge.

Kommunen er en arrangørkommune som årlig er vertskap for en rekke større arrangement, samtidig som reiseliv er en bransje med økende betydning i regionen. Dette har allerede resultert i deltagelse i et internasjonalt forskningsprosjekt på området. I tillegg har kommunen opplevd en blomstring i kultur- og opplevelsestilbud som følge av den største relative kulturinvesteringen noen norsk kommune noen gang har gjort, nemlig bygging av kulturhuset Kimen.

Et av fortrinnene til Stjørdal som studentby er å legge til rette for samlingsbaserte studier med nasjonal og regional rekruttering. Kommunen har god infrastruktur og svært god hotellkapasitet både i sentrum og ved flyplassen. I tillegg har Stjørdal kommune intensivt arbeidet med bygging av en undergang ved Stjørdal stasjon for å binde campusområdet tettere sammen med sentrum. Dette sikrer at framtidens studenter kan utnytte fordelene med et studiested som ligger tett på både Trondheim Lufthavn Værnes, Stjørdal stasjon og sentrum.

Stjørdal kommune har tatt initiativ til en diskusjon om utvikling og regulering av Tangen-området hvor Nord universitet er lokalisert på Stjørdal. Flere interessante utviklingsmuligheter er luftet, både for studentboliger, konferansehotell og campusutvikling.

Lokalt og regionalt engasjement, aktiviteter og muligheter for samspill

Området rundt Stjørdal er de nærmeste år gjenstand for betydelig utvikling. Forsvaret har stor og økende virksomhet i Værnes Garnison, blant annet som en konsekvens av Forsvarets vedtatte langtidsplan (7). Investeringen på Værnes omfatter utvikling av infrastruktur, operativ kapasitet for alliert mottak, helhetlige logistikk-løsninger for maritim-, landveis- og lufttransport og skolevirksomhet. Denne satsingen vil styrke aksene Ørland-Værnes og innebære et sentralt fokus for Forsvaret langt utover inneværende langtidsplan. Dette vil danne grunnlag for en rekke FoU-aktiviteter både i regi av Forsvarets Forskningsinstitutt og avdelinger i Forsvaret. I tillegg skal Luftforsvarets Skolesenter samle all utdanningsvirksomhet i Luftforsvaret på Værnes, med de første elementene på plass allerede i 2019. Dette kommer i tillegg til den aktiviteten som allerede eksisterer på Værnes, herunder etablering av Politiets treningssenter Trøndelag som åpnes 19 mars 2019. Det forventes at Politihøgskolen med denne etableringen vil bli en hyppigere aktør på Stjørdal, også innen forskning. Etablering av Politiets treningssenter Trøndelag vil i tillegg skape grunnlag for samøving og utdanning av alle nødetater, ikke minst med tanke på trafikk, utrykning og sivil beredskap i alle domener, et nytt fokusområde i samfunnet. Allerede inneværende år vil de første etableringene være på plass og i perioden fram til 2025 vil fotavtrykket bli vesentlig større. Med en stab på over 200 fast ansatte og et elevgrunnlag på mer enn tusen elever i året, skapes et fundament for å utvikle flere sivil-militære løsninger, både innen utdanning, forskning og et felles student- og elevmiljø. Med en dobling av ansatte på Værnes, herunder mange yrkestilsatte med familier, innebærer det også et behov for tilbud om både utdanning og videreutdanning (inkludert sivil kompetansebygging) der masterstudiene i Nord universitet vil kunne få stor betydning. Det samsvarer godt med de signalene som gis i Forsvarets inneværende langtidsplan om utvikling av komplementære sivil-militære kapasiteter, tiltak og løsninger.

Hell Arena AS (Hell Smart Mobility) planlegger å bygge en nyskapende og framtidsrettet test- og forskningsarena i Stjørdal kommune for regionale, nasjonale og internasjonale aktører innen framtidens transportløsninger. Arenaen tar sikte på å bli verdens første testlaboratorium med mulighet for testing på «fire årstider» på samme dag. Dersom initiativet lykkes vil kompetansmiljøene i regionen dra nytte av en slik arena ved framtidig forskning og undervisning innen blant annet intelligente transportsystemer og smart mobilitet. Også Forsvarets forskningsinstitutt har vist stor interesse for et slikt anlegg. Studiested Stjørdal ved Nord universitet er samarbeidspartner i utviklingsarbeidet.

Referanser

1. Budsjettinnstilling til statsbudsjettet, S. nr. 12 (1971 – 72)
2. Meld. St. 40 (2015 – 2016) Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering
3. SSB-data. Kommunefakta. Stjørdal kommune
4. Trøndelag Fylkeskommune. Trøndelag i tall 2018
5. Delprosjekt 3 - Ekstern analyse av regionale og nasjonale kompetansebehov, PwC
6. SSB-data vist i «Presentasjon styreseminar 21.02.2017», Studentinord
7. Prop. 151 S (2015–2016) Kampkraft og bærekraft Langtidsplan for forsvarssektoren